

О.О.Островерх, доцент, АЦЗУ

**ЮРИДИЧНА ДОПОМОГА З ПИТАНЬ ОСКАРЖЕННЯ
ПОСТАНОВ ОРГАНІВ ДЕРЖПОЖНАГЛЯДУ**
(представлено д-ром техн. наук М.І. Івановим)

В статті запропоновані основні шляхи оскарження постанови працівників органів держпожнадзора. Не фахівцю в області пожежної безпеки досить важко розібратися в різноманітні нормативно-правових актів України та наукової літератури пов'язаної з цим питанням.

Постановка проблеми полягає у визначенні законності і обґрунтованості вимог пред'явлених наглядовими органами в рамках діючого законодавства. У цій статті ми розглянемо основні питання оскарження постанов органів державного пожежного нагляду.

Аналіз останніх досягнень і публікацій. Відносини в області оскарження постанов органів державного пожежного нагляду регулюють: Кримінальний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, а також Накази МНС України № 251, 39, 130.

Постановка задачі та її розв'язання. При виявленні фактів порушень встановлених законодавством вимог пожежної безпеки або невиконанні приписів та постанов посадових осіб органів державного пожежного нагляду (ДПН) посадові особи підприємств та громадяни несуть адміністративну відповідальність (статті 175, 188-8 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КпАП) [6].

Згідно зі ст. 213 КпАП до органів уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення законодавець відносить і органи державного пожежного нагляду. Кожен з цих органів має свою підвідомчість [2]. Підвідомчість - це розмежування компетенції між різними органами. Кожен з них має право розглядати адміністративні справи, відносних до їх ведення.

Компетенція органів ДПН у сфері адміністративного права чітко визначена у статті 223, розміщеній у 3-му розділі (глава 17) КпАП.

Органи ДПН розглядають справи про адміністративні правопорушення, які: пов'язані з порушенням установлених законодавством вимог пожежної безпеки; вчинені на обслуговуємої території та обслуговуваних об'єктах; вчинені осудними посадовими особами. Згідно зі ст. 364 Кримінального кодексу України під посадовими особами розуміють осіб, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також обіймають постійно чи тимчасово на підприємствах, в установах чи організаціях, незалежно від форм власності, посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальним

повноваженням. Службовими особами також визнаються іноземці або особи без громадянства, які виконують обов'язки, зазначені вище [3].

При вчиненні посадовими особами підприємств та громадянами адміністративного правопорушення уповноваженими на те посадовими особами органів державного пожежного нагляду складається протокол про адміністративне правопорушення відповідно до вимог статті 254 КпАП та Наказу МНС України від 23.07.2003 № 251 „Про затвердження та введення в дію Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, Інформаційної картки про адміністративне правопорушення та Порядку заповнення інформаційної картки про адміністративне правопорушення” [6].

Розглянувши протокол про адміністративне правопорушення, в тому числі і складеного працівниками відомчої, сільської пожежної охорони, членами добровільних пожежних дружин (команд) та іншими працівниками державного пожежного нагляду, які здійснюють профілактичну роботу на об'єктах та населених пунктах, орган державного пожежного нагляду (посадова особа) виносить одну з таких постанов: про накладення адміністративного стягнення; про закриття справи [6].

При вирішенні питання про притягнення правопорушника до адміністративної відповідальності у вигляді письмового попередження або штрафу орган державного пожежного нагляду (посадова особа) виносить постанову про накладення адміністративного стягнення [6].

Скарга на постанову за справою про адміністративне правопорушення може бути подана протягом десяти днів з дня її винесення, при цьому виконання постанови про накладення штрафу припиняється. В разі пропуску зазначеного терміну з поважних причин, цей термін за заявою особи, щодо якої винесено постанову, може бути поновлено органом (посадовою особою), правомочним розглядати скаргу (ст.ст. 289, 291 КпАП) [2].

Скарга може бути подана особою, щодо якої винесена постанова, а також потерпілим (ст. 287 КпАП). Вона може бути адресована вищій посадовій особі, органу державного пожежного нагляду або в районний, міський суд, рішення якого є остаточним (п.3 ст. 288 КпАП). Особа, яка оскаржила постанову про адміністративне правопорушення, звільняється від сплати державного мита (ст. 288 КпАП).

При розгляді скарги орган ДПН (посадова особа) на постанову про адміністративне правопорушення перевіряє законність і обґрунтованість винесеної постанови і приймає, у відповідності до ст. 293 КпАП, приймає одне з таких рішень: залишає постанову без змін, а скаргу або протест без задоволення; скасовує постанову і надсилає справу на новий розгляд; скасовує постанову і закриває справу; змінює захід стягнення в межах, передбачених нормативним актом про відповідальність за адміністративне правопорушення, з тим, однак, щоб стягнення не було посилено.

Копія рішення за скаргою на постанову, згідно зі ст. 295 КпАП, протягом трьох днів надсилається особі, щодо якої її винесено, а потерпілому - на його прохання.

Рішення за скаргою на постанову може бути опротестовано прокурором (ст. 297 КпАП). Протест вноситься у вищий орган (вищій посадовій особі) відносно органу і посадової особи, яка прийняла рішення за скаргою.

В тих випадках, коли накладений та перерахований в бюджет штраф внаслідок скасування постанови відмінений чи сума штрафу зменшена, проводиться повернення стягнутих грошових сум, а також скасування інших обмежень, пов'язаних з цією постановою.

Згідно зі ст. 296 КпАП, у тих випадках, коли накладений штраф згодом скасований або сума штрафу зменшена, а також при помилково стягнутому (сплаченому) штрафі двічі, стягнуті грошові суми повинні бути повернені.

У разі порушення правил пожежної безпеки, що створює загрозу виникнення пожежі або перешкоджає її гасінню, евакуації людей, у випадку випуску пожежонебезпечної продукції, систем і засобів протипожежного захисту з відхиленням від стандартів чи технічних умов або у разі їх відсутності, а також у разі виявлення порушень протипожежних вимог, передбачених стандартами, нормами і правилами, під час проектування (вибірково), будівництва, реконструкції, розширення чи технічного переоснащення до їх усунення, уповноваженими на те посадовими особами органів державного пожежного нагляду згідно з Наказом МНС України від 21.10.2004 № 130 „Про затвердження Інструкції про порядок та умови застосування органами державного пожежного нагляду запобіжних заходів” застосовуються запобіжні заходи [8].

Рішення посадової особи органів державного пожежного нагляду про застосування запобіжних заходів на відповідному об'єкті оформляються постановою про застосування запобіжних заходів.

Постанову про застосування запобіжних заходів у п'ятиденний термін із дня її вручення може бути оскаржено у вищій посадовій особі органу державного пожежного нагляду або у районному (міському) суді. При цьому рішення суду є остаточним, за винятком випадків, передбачених законами України.

Скарга на постанову розглядаються правомочними органами (посадовими особами) державного пожежного нагляду в десятиденний строк із дня їх надходження, якщо інше не встановлено законами України. Подання скарги не припиняє виконання постанови.

Орган (посадова особа) державного пожежного нагляду при розгляді скарги на постанову перевіряє законність і обґрунтованість її винесення та приймає одне з таких рішень: залишає постанову без змін, скасовує постанову.

Якщо буде встановлено, що постанова про застосування запобіжних заходів на відповідному об'єкті винесена посадовою особою органу державного пожежного нагляду, яка не має повноважень на її винесення, то така постанова скасовується.

Скасувати постанову про застосування запобіжних заходів може лише вища посадова особа органу державного пожежного нагляду (за принципом територіальності органу ДПН).

Копія рішення за скаргою на постанову протягом трьох діб надсилається керівнику (власнику) об'єкта, на якому застосовувався запобіжний захід. Про результати розгляду протесту повідомляється прокуророві.

Висновки. Скарга на постанову за справою про адміністративне правопорушення може бути подана протягом десяти днів з дня її винесення, при цьому виконання постанови про накладення штрафу припиняється, а скарга на постанову про застосування запобіжних заходів може бути подана у п'ятиденний термін із дня її вручення, але подання скарги не припиняє виконання постанови.

ЛІТЕРАТУРА

- 1 Конституція України, № 254к/96-ВР.
- 2 Закон України «Про пожежну безпеку», ВРУ, № 3745-ХІІ, 1993 р., Київ.
- 3 Закон України «Про правові засади цивільного захисту», ВРУ, № 1859-ІV, 2004 р., Київ.
- 4 Кодекс України про адміністративні правопорушення, ВРУ, № 8073 –Х, 1985 р., Київ.
- 5 Кримінальний кодекс України, ВРУ, № 2341-ІІІ, 2001 р.
- 6 Наказ МНС України від 23.07.2003 № 251 „Про затвердження та введення в дію Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, Інформаційної картки про адміністративне правопорушення та Порядку заповнення інформаційної картки про адміністративне правопорушення”.
- 7 Наказ МНС України від 03.09.2004 № 39 „Про внесення змін та доповнень до наказу МНС України від 23.07.2003 № 251 „Про затвердження та введення в дію Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, Інформаційної картки про адміністративне правопорушення та Порядку заповнення інформаційної картки про адміністративне правопорушення”.
- 8 Наказ МНС України від 21.10.2004 № 130 „Про затвердження Інструкції про порядок та умови застосування органами державного пожежного нагляду запобіжних заходів”.

Стаття надійшла до редакції 17.10.2005 р.